

PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE
ELNÖKÉTŐL

Dr. Lenkovic Barnabás
Magyarország Alkotmánybíróságának
elnöke

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 142 -0 /2018	
Érkezett: 2018 JAN 26.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 6 db	elu

Ikt. sz.: 23/2018.

Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) 24. cikk (2) bek. c) pontja alapján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bek. a) pontjában foglaltakra hivatkozással

és

képviselőjében eljáró Pedagógusok Szakszervezete nevében a következő

alkotmányjogi panaszt

nyújtom be. Kezdeményezem, az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 65. § (1) bekezdésében „az (1a) bekezdés és” szöveg, továbbá a § (1a) bekezdése ellentétes az Alaptörvény

- B. cikk (1) bekezdésével "(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.",

- XXIV. cikk (1) bekezdésével: "(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni. ",

- XXVIII. cikk (1) bekezdésével: "(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el. "

Mindezekre tekintettel kérem, hogy az Alkotmánybíróság a támadott rendelkezéseket a hatálybalépés napjára – 2017. szeptember 1-jére – visszamenőleg

semmisítse meg,

továbbá a megsemmisített rendelkezések figyelmen kívül hagyásával állapítsa meg az Nkt. 65. §-ának hatályban tartott szövegét.

Indokolás

I.

A támadott rendelkezések

A támadott rendelkezések aláhúzással jelölve.

Nkt. 65. § (1) A fokozatokhoz és ezen belül az egyes fizetési kategóriákhoz tartozó garantált illetményt az illetményalap százalékában az (1a) bekezdés és e törvény 7. melléklete állapítja meg.

(1a) A köznevelési intézmény vezetője a pedagógus munkavégzése színvonalát, nyújtott munkateljesítményét kompetencia és teljesítményalapú értékelési rendszer alapján értékeli, és ennek figyelembevételével a munkáltató - tankerületi központ által fenntartott köznevelési intézmény esetében a köznevelési intézmény vezetője, szakképzési centrum esetében a tagintézmény-vezető javaslatára és egyetértésével - a tanévre vonatkozóan a pedagógus besorolása szerinti illetménytől eltérően is meghatározhatja az illetményét azzal, hogy a pedagógus illetménye nem lehet kevesebb, mint a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott vetítési alap

a) középfokú végzettség esetén 119,6 százalék,

b) alapfokozat esetén 174,5 százalék,

c) mesterfokozat esetén 193,2 százalék

alapulvételével megállapított illetményalappal számolt illetmény.

(2) Az illetményalap a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott vetítési alap

a) középfokú végzettség esetén százhusz százalék,

b) alapfokozat esetén száznyolcvan százalék,

c) mesterfokozat esetén kétszáz százalék.

II.

Az alkotmányjogi panasz benyújtásának joga, a személyes érintettség

1. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezheti kivételesen az, akinél az Alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következhet be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás.

2. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény-ellenes jogszabály hatályba lépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani. A támadott rendelkezések hatályba lépésének napja 2017. szeptember 1. Ily módon az alkotmányjogi panasz benyújtásához rendelkezésre álló határidő még nem telt el.

3. Az érdeksérelem a következő: a munkáltató a kinevezési okmány egyoldalú módosításával az illetmény összegét határozott időre állapította meg. Ehhez az intézkedéshez sem indokolás, sem jogorvoslati jogra történő utalás, tájékoztatás nem kapcsolódik. A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 21. § (3) bekezdése alapján a kinevezési okmánynak tartalmaznia kell a közalkalmazott munkakörét, a besorolásának alapjául szolgáló fizetési osztályt és fokozatot, az illetményét és a munkavégzés helyét. A határozatlan időre szóló kinevezéshez határozatlan időre szóló illetményt kell megállapítani.

Ez abban az esetben is igaz, ha egyébként a munkáltató az illetményt eltérítheti. A határozott időre meghatározott illetmény gátolja a szerződéskötési képességet minden olyan esetben, amikor annak megkötéséhez igazolni kell a szükséges fedezet rendelkezésre állását. A jelenlegi szabályozás teljes jogbizonytalanságot eredményez.

4. A Pedagógusok Szakszervezete a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 272. § (7) bekezdése alapján látja el a vele tagsági jogviszonyban álló személyek képviselőt az Alkotmánybíróság előtt.

III.

Az Alaptörvény-ellenesség részletezése

A jogszabályváltozások bemutatása

Az előmeneteli rendszer bemutatása

1. Nkt. 64. § (1) A köznevelési intézmény munkavállalói, közalkalmazottai (a továbbiakban: alkalmazott) tekintetében - a munkáltatótól függően - a Munka Törvénykönyvét vagy a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényt e törvény rendelkezéseivel együtt kell alkalmazni.

(2) A köznevelési intézményben pedagógus-munkakörben foglalkoztatottakra a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény gyakornokra és gyakornoki időre, továbbá az előmeneteli és illetményrendszerre, minősítésre vonatkozó rendelkezései - a jubileumi jutalomra vonatkozó rendelkezések kivételével - nem alkalmazhatóak.

(3) E törvény biztosítja a pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak számára a pályán való előmenetel lehetőségét.

(4) A pedagógus-munkakörben foglalkoztatott az általa megszerzett legmagasabb, a munkakör ellátásához e törvényben előírt iskolai végzettség, valamint állam által elismert szakképesítés, szakképzettség, továbbá a nevelő, oktató munkája ellátásához közvetlenül kapcsolódó, azt közvetlenül segítő doktori cím, tudományos fokozat, valamint akadémiai tagság, szakmai gyakorlat, publikációs tevékenység, minősítő vizsga és a minősítési eljárás keretében elnyert minősítés alapján

- a) Gyakornok,
- b) Pedagógus I.,
- c) Pedagógus II.,
- d) Mesterpedagógus,
- e) Kutatótanár,

fokozatokat érheti el.

2. A szabályozás lényege a módosítások ellenére 2011 óta nem változott. A minősítési rendszerben elért eredmények megalapozták az előmeneteli rendszerben történő továbbhaladást.

Változások az illetmény meghatározásának menetében

1. Az Nkt Közlönyállapot szerinti szövege [2011. XII. 29.]:

65. § (1) A fokozatokhoz és ezen belül az egyes fizetési kategóriákhoz tartozó garantált illetményt az illetményalap százalékában e törvény 7. melléklete állapítja meg.

(2) Az illetményalap főiskolai végzettség esetén a mindenkori **minimálbér** száznyolcvan, egyetemi végzettség esetén kétszáz százaléka.

64-65. §_ Hatályba lépés napja 2013. IX. 1.

2. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról szóló 2013. évi CXXXVII. törvénnyel bevezetett változtatások

Hatályos 2013. VIII. 30.

6. § Az Nkt. 94. § (4) bekezdés r)-t) pontja helyébe a következő rendelkezés lép, valamint a következő u)-v) ponttal egészül ki:

(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy)

v) **2014. szeptember 1. és 2017. augusztus 31. között az egyes tanévekre** vonatkozóan az illetményalapnak a teljes munkaidőre megállapított kötelező legkisebb alaplábér (**minimálbér**) havi összegének százalékában meghatározott tanévenkénti mértékét” (rendeletben állapítsa meg.)

**7. § (2) Az Nkt. 95. §-a a következő (3b) bekezdéssel egészül ki:
„(3b) A 65. § (2) bekezdése 2017. szeptember 1-jén lép hatályba.”**

8. § (2) Az Nkt. 97. §-a a következő (20a) bekezdéssel egészül ki:
„(20a) **2013. szeptember 1. és 2014. augusztus 31. között** az illetményalap a teljes munkaidőre megállapított kötelező legkisebb alaplábér (**minimálbér**) havi összegének

- a) 118,5 százalék a középfokú végzettség esetén,
- b) 157,8 százalék a alaplábér esetén,
- c) 172,9 százalék a mesterfokozat esetén.”

3. A Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvénnyel bevezetett változások

Hatályba lépés napja 2014. XII. 30.

371. § A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 65. § (2) bekezdése a **következő szöveggel lép hatályba:**

„(2) Az illetményalap a **központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott vetítési alap**

- a) középfokú végzettség esetén százhusz százalék,
- b) alaplábér esetén száznyolcvan százalék,
- c) mesterfokozat esetén kétszáz százalék.”

373. § A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 94. § (4) bekezdés v) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy)

„v) 2015. szeptember 1. és 2017. augusztus 31. között az egyes tanévekre vonatkozóan az illetményalapnak a mindenkori költségvetési törvényben rögzített **vetítési alap százalékában meghatározott tanévenkénti mértékét,**” (rendeletben állapítsa meg.)

374. § A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 97. § (20a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(20a) 2015. január 1. és 2015. augusztus 31. között az illetményalap a központi **költségvetésről szóló törvényben meghatározott vetítési alap**

- a) 118,9 százalék a középfokú végzettség esetén,
- b) 163,3 százalék a alaplábér esetén,
- c) 179,6 százalék a mesterfokozat esetén.”

4. Az oktatás szabályozására vonatkozó és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2016. évi LXXX. törvénnyel bevezetett változások

Hatályos 2017. IX. 1.

„65. § (1) A fokozatokhoz és ezen belül az egyes fizetési kategóriákhoz tartozó garantált illetményt az illetményalap százalékában az (1a) bekezdés és e törvény 7. melléklete állapítja meg.

(1a) A köznevelési intézmény vezetője a pedagógus munkavégzése színvonalát, nyújtott munkateljesítményét kompetencia és teljesítményalapú értékelési rendszer alapján értékeli, és ennek figyelembevételével a munkáltató - tankerületi központ által fenntartott köznevelési intézmény esetében a köznevelési intézmény vezetője, szakképzési centrum esetében a tagintézmény-vezető javaslatára és egyetértésével - a tanévre vonatkozóan a pedagógus besorolása szerinti illetménytől eltérően is meghatározhatja az illetményét azzal, hogy a pedagógus illetménye nem lehet kevesebb, mint a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott vetítési alap

- a) középfokú végzettség esetén 119,6 százalék,
- b) alapfokozat esetén 174,5 százalék,
- c) mesterfokozat esetén 193,2 százalék

alapultételével megállapított illetményalappal számolt illetmény.”

A végrehajtási rendelet változásai

1. 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról [Közlönyállapot]

38. § (1) 2014. szeptember 1. és 2015. augusztus 31. között az illetményalap a teljes munkaidőre megállapított kötelező **legkisebb alaphár (minimálbér) havi összegének**

- a) 118,9 százalék középfokú végzettség esetén,
- b) 163,3 százalék alapfokozat esetén,
- c) 179,6 százalék mesterfokozat esetén.

(2) 2015. szeptember 1. és 2016. augusztus 31. között az illetményalap a teljes munkaidőre megállapított kötelező legkisebb alaphár (minimálbér) havi összegének

- a) 119,3 százalék középfokú végzettség esetén,
- b) 168,9 százalék alapfokozat esetén,
- c) 186,4 százalék mesterfokozat esetén.

(3) 2016. szeptember 1. és 2017. augusztus 31. között az illetményalap a teljes munkaidőre megállapított kötelező legkisebb alaphár (minimálbér) havi összegének

- a) 119,6 százalék középfokú végzettség esetén,
- b) 174,5 százalék alapfokozat esetén,
- c) 193,2 százalék mesterfokozat esetén.

2. A 365/2014. (XII. 30.) Korm. rendelettel megállapított szöveg.

Hatályos 2015. I. 1.

„38. § (1) 2015. január 1. és 2015. augusztus 31. között **az illetményalap a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott vetítési alap**

- a) 118,9 százalék középfokú végzettség esetén,
- b) 163,3 százalék alapfokozat esetén,
- c) 179,6 százalék mesterfokozat esetén.

(2) 2015. szeptember 1. és 2016. augusztus 31. között az illetményalap a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott vetítési alap

- a) 119,3 százalék középfokú végzettség esetén,

- b) 168,9 százaléka alapfokozat esetén,
  - c) 186,4 százaléka mesterfokozat esetén.
- (3) 2016. szeptember 1. és 2017. augusztus 31. között az illetményalap a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott vetítési alap
- a) 119,6 százaléka középfokú végzettség esetén,
  - b) 174,5 százaléka alapfokozat esetén,
  - c) 193,2 százaléka mesterfokozat esetén.”

Összegzés

1. 2013. IX. hó 1. az új illetményrendszer bevezetésének napja. A folyamat megértéséhez szükség van a rendszer alapelveinek a megismerésére. Az illetmény kiszámításának alapja – a munkakör betöltésére jogosító iskolai végzettségi szintek szerint változó – illetményalap, amelynek összege egyben a gyakornoki illetmény összege. Minden fokozat minden fizetési kategóriájához tartozik egy arányszám, amely az illetményalap százalékában határozza meg az oda besoroltak garantált illetményét.

2. Az eredeti törvény az illetményalapot – 2013. IX. hó 1-jei hatályba lépéssel – a főiskolai végzettségűeknél a minimálbér 180%-ában, egyetemi végzettségűeknél 200%-ában határozza meg. E rendelkezés fontos eleme, az illetmény a minimálbér növekedésével együtt emelkedik.

3. 2013. VIII. hó 27-én az Országgyűlés - rendkívüli ülésén - megváltoztatja a szabályokat. Az illetményalapra vonatkozó rendelkezések hatályba lépésének napját "eltolja" 2017. IX. hó 1-jére. A 2013. IX. hó 1. és 2014. VIII. hó 31. közötti időszakra új illetményalapot állapít meg: még a minimálbérré vetítve, annak 118,5%-a a középfokú végzettségűek, 157,8%-a alapfokozattal (főiskolai végzettség) rendelkezőknek, 172,9 százaléka mesterfokozattal (egyetemi végzettség) rendelkezőknek. Felhatalmazza a Kormányt, hogy a 2014. IX. hó 1. és 2017. VIII. hó 31. közötti időszakban szabályozza az egyes tanévekre érvényes illetményalapot, a minimálbér százalékában kifejezve. A kormányrendelettel meghatározott - a minimálbérhez kapcsolódó - illetményalappal számítva 2014. IX. hó 1-jén bevezetik az illetményrendszer második szakaszát.

4. 2014. XII. hó 15-én az Országgyűlés megváltoztatja a szabályokat. A kihirdetés napjától – 2014. XII. hó 29-től – kezdődően az illetményalapot nem a minimálbér alapulvételével, hanem a központi költségvetésről szóló törvényben évente meghatározott vetítési alappal kell kiszámítani. Ezzel megszűnt ennek a rendszernek a legfontosabb eleme: a minimálbérhez kapcsolódó, garantált és automatikus illetménynövekedés. A minimálbér 2015. I. hó 1-jei és 2016. I. hó 1-jei emelkedése már nem befolyásolja a pedagógusbéreket. Az illetményalap vetítési alap szerinti számítását 2015. I. hó 1. óta alkalmazzák. Összege azóta sem változott: 101 500 forint. Ez az összeg megegyezik a 2014. évi minimálbér összegével. 2015. IX. hó 1-jén bevezetik az illetményrendszer harmadik, 2016. IX. hó 1-jén a negyedik szakaszát, a kormány által a vetítési alap százalékában meghatározott illetményalap alkalmazásával.

5. 2016. VII. 13-án az Országgyűlés – 2017. IX. hó 1-jei hatályba lépéssel – megváltoztatja a szabályokat. Elmarad az illetményrendszer bevezetésének ötödik szakasza, Az új rendelkezések szerint a pedagógus garantált illetménye nem lehet kevesebb: középfokú végzettségűeknél a vetítési alap 119,6%-ánál, alapfokozattal rendelkezőknél 174,5%-nál, mesterfokozattal rendelkezőknél 193,2%-ánál. Ez a megegyezik a 2016. IX. hó 1-jén bevezetett negyedik szakasz összegével. Az így megtakarított pénz az arra érdemesnek tartott pedagógus illetményének megemelésére szolgál. A munkáltatói döntés alapja a pedagógus munkavégzésének, munkateljesítményének színvonala. Az értékelést kompetencia és teljesítményalapú értékelési rendszer alapján kell elvégeznie az igazgatónak. Az értékelési rendszer azonban nem készül el. Kidolgozására az intézmények nem kapnak felhatalmazást. A közoktatás intézményi minőségbiztosítási rendszeréhez készült értékelési szabályzat nem

alkalmazható. A törvénymódosításhoz fűzött indokolás szerinti: "A rendszer részletszabályait végrehajtási rendelet fogja meghatározni". A szabályozás elmarad.

A jogállamiság sérelme

A támadott rendelkezés sérti az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdését: „Magyarország független, demokratikus jogállam.”

A támadott rendelkezés

- hatályba léptetése nem felel meg a jogszabály hatályba léptetésével szemben támasztott követelményeknek,
- a normavilágosság követelményének, továbbá
- a visszamenőleges hatályú szabályozás tilalmába ütközik.

A kellő idő hiánya

1. Az Alkotmánybíróság több alkalommal, így a 6/2013. (III. 1.) AB határozatában is foglalkozott ezzel a kérdéssel. Az Alkotmánybíróság kimondta: „az Alkotmánybíróság következetes joggyakorlata szerint jogállami követelmény, hogy a jogszabály hatályba lépésének időpontját úgy kell meghatározni, hogy kellő idő maradjon a jogszabály alkalmazására való felkészülésre. Az Alkotmánybíróság a jogszabályok kihirdetésével és hatályba lépésével kapcsolatos álláspontját a 28/1992. (IV.30.) AB-határozatában foglalta össze. Ebben kimondta, a hatályba lépés időpontjának meghatározásakor figyelemmel kell lenni arra, hogy kellő idő maradjon

- a) a jogszabály szövegének megszerzésére és áttanulmányozására;
- b) a jogalkalmazó szervek számára a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez;
- c) a jogszabállyal érintett személyek és szervek számára annak eldöntéséhez, hogy miként alkalmazkodjanak a jogszabály rendelkezéseire az önkéntes jogkövetés személyi és tárgyi feltételeiről való gondoskodáshoz.

2. A támadott rendelkezések szerint: "A köznevelési intézmény vezetője a pedagógus munkavégzése színvonalát, nyújtott munkateljesítményét kompetencia és teljesítményalapú értékelési rendszer alapján értékeli, és ennek figyelembevételével a munkáltató - tankerületi központ által fenntartott köznevelési intézmény esetében a köznevelési intézmény vezetője, szakképzési centrum esetében a tagintézmény-vezető javaslatára és egyetértésével - a tanévre vonatkozóan a pedagógus besorolása szerinti illetménytől eltérően is meghatározhatja ..." Ezt a törvényszöveget 2016. június 13-án fogadta el az Országgyűlés és június 23-án került kihirdetésre. A módosításról rendelkező törvény indokolása szerint: "A rendszer részletszabályait végrehajtási rendelet fogja meghatározni." A rendelkezés azóta sem született meg. Ahhoz, hogy a rendelkezéseket végre lehessen hajtani, legalább egy évvel az adott tanév előtt ki kell hirdetni. Az érintetteknek tisztában kell lenniük azzal, milyen szempontok alapján értéklik munkájukat.

A visszamenőleges szabályozás tilalmának megszegése

1. Az Nkt. 65. §-ának változásaiból és a törvényi szabályozáshoz kapcsolódó kormányrendeletben foglaltakból egyértelműen megállapítható, hogy egészen 2017. szeptember 1-jéig valamennyi érintett joggal feltételezhette, hogy az illetmény-előmeneteli rendszer bevezetése megtörténik. Az közismert volt, hogy nem egy időpontban, hanem több lépcsőben kerül sor a bevezetésre. Arra azonban nem következtethettek az érintettek, hogy az utolsó szakasz végrehajtása megváltozik, és a bevezetésnél a munkáltatónak mérlegelési joga lesz.

2. Az Nkt. 65. § (1) bekezdésének szövege, (1a) bekezdésének szövege, valamint (2) bekezdése nem volt hozzáférhető az érintettek számára. A jogtárban ezek a változások a hatályba lépés napján váltak megismerhetővé. Egészen 2017. szeptember 1-jéig valamennyi érintett abban a „tévedésben” volt, hogy az illetmény-előmeneteli rendszer alapján bevezetik az életpálya utolsó szakaszát, az Nkt. 2014-ben megállapított 65. § (2) bekezdése szerint.

3. Az Alkotmánybíróság a 365/B/1998. AB határozatában hívta fel a figyelmet a következőkre: lehetséges, hogy egy jogszabály formális, jövőre nézve történő hatályba léptetése az érintettek számára tartalmában visszamenőleg állapít meg kötelezettséget, vagy hozza őket hátrányosabb helyzetbe. A támadott rendelkezések kimerítik az említett határozatban megfogalmazott kritériumokat. Az Alkotmánybíróság a 7/2016. (IV. 6.) AB határozatában szögezte le, hogy a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalma nem abszolút érvényű, és egyértelműen élhet ezzel a jogalkotó akkor, amikor új jogosultságot állapít meg, meglévő jogosultságot terjeszt ki, vagy valamely jog korlátozását oldja fel. A határozat visszautal a 10/2014. (IV. 4.) AB határozat indokolásának (18) bekezdésében található állásfoglalásra, miszerint: „jogszabály a hatályba lépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terhesebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.”

4. Az eltérítés rendszere nem biztosítja alanyi jogon a "beígért" illetmény utolsó szakaszához való hozzájutást. Így az elvárások teljesítésének kényszere egy törvényben korábban biztosított jog érvényesülését megnehezítette.

5. Az átlagon felüli munkateljesítmény elismerésének rendszere 2013-ban szűnt meg. Illetménykiegészítéssel ismerhette el a munkáltató az átlagosnál jobb munkát. Ehhez a költségvetés többletforrást biztosított. A teljesítményértékelés szempontjait az intézmények dolgozták ki.

A normavilágosság követelményének sérelme

Az Nkt. 2017. szeptember 1-jétől hatályba lépő 65. § (1a) bekezdése látszólag lehetővé teszi, hogy a munkáltató csupán az illetménycsökkentés lehetőségével éljen. A 65. § (1a) bekezdése és a § (2) bekezdése ugyanis nincs összekapcsolva. A (2) bekezdésben található vetítési alap százalécai nyelvtani értelmezés szerint funkció nélküliek, hiszen az eltérített illetmény alacsonyabb és magasabb is lehet. Rendszertani értelmezés alapján lehet következtetni arra, hogy a kinevezési okmányban határozatlan időre a (2) bekezdés alapján meghatározott összegnek kell szerepelni, amelyet határozott időre el lehet téríteni. Amennyiben a munkáltató nem él az eltérítés lehetőségével, a (2) bekezdés alapján számítható illetmény jár, minden további intézkedés nélkül a közalkalmazottnak. A két bekezdés összevetéséből lehet következtetni arra is, hogy intézményi szinten, az eltérítések [+,-] eredményeinek ki kell adnia a (2) bekezdés alapján számítható összeget. Az illetménycsökkentéssel elért megtakarítást a munkáltató köteles maradéktalanul az illetmény megemelésére fordítani.

A tisztességes eljáráshoz való jog

1. A támadott rendelkezések sértik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését: "Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni. "

2. A támadott rendelkezések nem nyújtanak garanciát ahhoz, hogy a döntéshozatal menete biztosítsa a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülését. A magyar jogrendszerben

pedig található példa olyan megoldásra, amely az Alaptörvény hivatkozott rendelkezésével összhangban áll. A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény [a továbbiakban: Kttv.] 130. §-a alapján a kormánytisztviselő munkateljesítményét a munkáltatói jogkör gyakorlója írásban értékeli. A teljesítményértékelés lefolytatásához a közszolgálati életpálya kidolgozásáért felelős miniszter módszertani ajánlást ad ki. Az írásbeliség fontos elem, mivel lehetőséget nyújt ahhoz, hogy az érintett megfelelő tájékoztatást kapjon arról, miért, milyen indokok alapján térítették el az illetményét, ezzel kapcsolatban kifejtheti álláspontját és bírósághoz is fordulhat. A Kttv. 133. § (3) bekezdése rendezi az eltérítés folyamatát. Világosan megállapítható, hogy a vezető minden év február 28-áig köteles dönteni. Ezzel szemben az Nkt. 65. § (1a) bekezdése semmilyen iránymutatást nem ad, sem az értékelés folyamatáról, sem a döntés meghozatalának rendjére. Ebből következően nincs megjelölve az értékelés elkészítése, közzétevése és az az ésszerű határidő, amelyen belül a munkáltatói döntésnek meg kell születnie.

A bírósághoz fordulás joga

1. A támadott rendelkezések sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglaltakat: "Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el."

2. A Kttv. 130. § (6) bekezdése alapján a teljesítményértékelés, minősítés tartalma hibás vagy valótlan megállapításának, személyiségi jogát sértő megállapításának megsemmisítése iránt közszolgálati jogvita kezdeményezhető. Hasonló rendelkezés az Nkt. 65. § (1a) bekezdésében nem található. Miután nincs kötelező írásbeliség, nincs indokolási kötelezettség, ily módon a munkaügyi vita megindítására az érintettnek nincs módja, nincs lehetősége.

3. Az Alkotmánybíróság 6/1998. (III. 11.) AB határozata foglalkozott a tisztességes eljáráshoz való jog kérdéseivel. Ez az elv az Alkotmánybíróság iránymutatása szerint magában foglalja a bírósághoz fordulás jogát is. Az Alkotmánybíróság a 19/2015. (VI. 15.) AB határozatában mutatott rá arra, hogy a tisztességes eljárás alkotmányos követelményeiből következik a bírói jogvédelem lehetősége. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ugyanis a tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az alkotmányszövegben kifejezetten nem nevesített bírósághoz fordulás jogát. A támadott rendelkezés azonban nem nyújt lehetőséget ahhoz, hogy az érdekelt vitassa a teljesítményértékelés megállapításait.

IV.

Tisztelt Elnök Úr!

1. A Pedagógusok Szakszervezete az általa képviseltek nevében rámutat arra, hogy a köznevelésről szóló törvény támadott rendelkezéseinek többszöri módosítása áttekinthetetlen helyzetet teremtett a foglalkoztatás körében. A szabályozás megváltoztatására oly módon került sor, hogy tartalmában visszamenőleg változtak meg olyan szabályok, amelyek négy éven keresztül azt „sugallták” az érintetteknek, hogy a 2011-ben beígért pedagógus-életpálya - ha több részletben, megváltozott szabályok szerint - teljes egészében bevezetésre kerül.

2. Az indoklásban kifejtettek alapján kérem, hogy az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasznak adjon helyt, és a megtámadott rendelkezéseket visszamenőleges hatállyal semmisítse meg.

3. Amennyiben az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasznak helyt ad, az Nkt. 65. §-ának (1)-(2) bekezdésének a szövege a következő:

„65. § (1) A fokozatokhoz és ezen belül az egyes fizetési kategóriákhoz tartozó garantált illetményt az illetményalap százalékában e törvény 7. melléklete állapítja meg.

(2) Az illetményalap a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott vetítési alap

- a) középfokú végzettség esetén százhusz százaléka,
- b) alacsony fokozat esetén száznyolcvan százaléka,
- c) mesterfokozat esetén kétszáz százaléka.”

Budapest, 2018. január 23.

A meghatalmazottak képviselésében

